

27.7.61.

Augsti godājamais

Ed. Dobeļa kungs!

Būdams atvaļinājumā, Jūsu vēstuli saņemu ar mazu nokavēšanos un tā varu Jums atbildēt tikai tagad.

Man sevišķu prieku dara, ka esat ieskatījies, ka Jūsu jaunajam izdevumam vajaga pievienot kādus komentārus. Es Jums par to savās iepriekšējās vēstulē noko nerakstīju, jo esmu no citiem grāmatu izdevējiem mācījies būt skeptisks. Tie allaž apmierinās ar viselementārāko. Tā jau Reitmanis, izdodams dainas, vai nu nezināšanas, vai negribēšanas dēļ palaida garām kādu svarīgu iespēju. Tagad viņa izdevumu nevar izmantot zinātnieki, jo tur trūkst visu variantu, un tie paši kas ir, ir nevajadzīgi nepareizi pārnumurēti. Ja nu trimdinieki nesa materiālus upurus, tad bija jāziemanto iespēja šo izdevumu padarīt pietamam starptautiskai pētniecībai. Mēs un mūsu kultūra in noklusēta lielā mērā mūsu pasu vainas dēļ. Tādēļ pasakām vajadzētu, ja nu Jūs pats to esat ieskatījis iznāc tā, lai pētnieki var tās izmantot. Manuprāt te vajadzētu sekojoso:

1. Šmits ir bijis uzmanīgs un gudrs diezgan, ka savām pasakām ir pievienojis somu pētnieka Arnes starptautiski atzīto nomenklāturu. Tas ir liels darbs. Taču šī nomenklātūra kopš Arnes laikiem ir papildināta un tālāk izveidota. Šīs nomenklāturās izdevums nu ir pietams 6 sējumos, ko sagatavoja ASV Indianas univ. prof. Stith Thompson, un ko iespieda te Kopenhagena. Tas aptver visas pasaules pasakas. Bet latviešu tur nav. Esmu par to rakstījis starptautiskā presē. Leitis Balys, kas strādāja pie Thompson vienkārsi aiz greizsirdības mus noklisējis. Tādēļ man liekas, ka pats svarīgākais ir katra sējuma beigās pievienot registri ar attiecīgiem norādījumiem uz Arnes-Thompson nomenklāturu, lai ne tikai latviešu pētnieki vēlākos laikos, bet arī armenieki, var lielajā sējumā resp. visā izdevumā atrast to, ko tiem vajaga. Ja tauta lasa sava prieka pēc varbūt visu, tad pētnieki meklē tikai to, ko tiem vajaga. Parasti tie pēti kādu atsevišķu motīvu utt. Tā kā nomenklātūrā lielāko tiesu ir burti un cipari, tādēļ to bez grūtībām, cik teksta ir, var iespiest arī angļu valodā.

2. Liekas, vislabāk pēdējā sējuma beigās vajaga pievienot Šmita sējumu izmantoto avotu bibliografiju, ar kritiskām analitiskām piezīmēm.

3. Būtu jāpievieno arī abu lielo krājēju A. Lercha-Puškaiša īsas biografijas.

4. Ir jāpievieno kritiski analitiska bibliografija par tiem pasaku un teiku izdevumiem, kas kaut izlašu veidā ir iznākušas pēc Šmita izdevuma.

5. Beidzot ir jāpievieno to darbu īss saraksts, kas zinātniskos nolūkos izmantojusi latviešu pasakas, somu Kuusi, Zveidri: Swahn, Rooth, vācieši Peuckert u.c.

Darbu darto jau var rasties citas problēmas, ko tad var pēc vajadzības risināt tālāk.

Jūs man jautājat, vai es to varu uzņemties. Tā ir smaga lieta. Es esmu noslodzīts ar saviem darbiem. Man ir neierobežotas savu darbu publicēšanas iespējas, tad strādāju te univērsitatē intensīvi, lai to izmantotu, man ir dazi darbi aizsākti, kas prasa savu turpinājumu. Otrkārt man nupat Goppers, t.i. Zelta ābele ar varu uzspieda sagatavot kādu dainu izlasi, gar ko te strādāju. Tādēļ es vispirms patiesi nolēmu, ka man ir no Jūsu darba jāatsakās, jo cilvēki spēki ir ierobežoti. Sāku meklēt kādu citu, kas to varētu kaut cik nopietni veikt. Un man par skumjam jā-

saka, ka mums trimdā nav neviena speciālista-folklorista pasaku jautājumos. Mums Latvijas universitātē folklorā bija kā maza nozarīte pievienota literatūras vēsturei un tādēļ nevienu folkloristu neizaudzināja. Jānis Rudzītis bija ļoti niks, kad presē parādījās ziņa, ka Upsalā universitātē nolikusi amademsiku eksamēnu pirmā latviešu akadēmiski izglītota folkloristi. Bet fakti tādi ir. Mums ir ļoti vieta ļoti dzīva interese un par folkloru ir ļoti plaši izrakstījušies dažādi cilvēki. Māju vajadzībām tas bieži der un ir ļoti labi, bet starptautiskam forumam ir augstas prasības, un tur nevar niekoties. Un ja nu Jums ir iespēja dot kaut ko labu, tad to nevajadzētu palaist garām. Tā esmu gudojis uz priekšu un atpakaļ, un īsta speciālista man Jums nav ko ieteikt. Es pats sveros uz to pusi, ka es varētu Jums palīdzēt, ja izdosanas temps nebūtu pārāk straujš. Nomeklēt uras sagatavosana katram sējumam nebūtu tas smagākais, bet tiesi pēdējam sējumam pievienojamās bibliografijas un citi raksti, kā redzta manā projektā ir ļoti nopietna lieta, kas prasa savu laiku. Tādēļ es sacītu tā, ja varat iztikt un Jums pašam ir padomā kāds cits, ņemat to. Ja sējumi iznāk lēnā gaitā, es varētu Jums palīdzēt. Ja es kādu darbu uzņemos, tad es nevaru ar kaut ko p sdarītu savi blamēt. Bet kārtīgs darbs vienmēr it saistīts ar laiku.

Par honorāru nav daudz ko runāt, jo vispirms man tas inav svarīgs, un droši vien Jums arī nav nekādu nolūku mani izmantot ļaunprātīgi. Jūs varat nākt pats ar kādu priekšlikumu, kā Jūs to esat domājis. No otras puses esmu arī mācījies, ka man nav iemesla atteikties no sava darba samaksas, jo tā jau pasaule ir kārta. Bet kā teicu, šie jautājumi nav pasi svarīgākie.

Turpretī absolūti nepieciešama ir prasība, lai kaut kur darbā, lai nu titulāp s iekspuse, vai speciālā titulāpā tiktu aizrādīts, ka nomeklāt uru un citus līdzīgus augšā minētos darbus esmu veicis es. To es uzskatu svarīgāku par naudu. Kā tehniski tas Jums ir labāk veidojams, tā ir Jūsu darīšana. Es arī domāju, ka Jums vajadzētu pievienot speciālu titulāp angļu valodā, jo tas maksā maz, bet līdz daudz.

Ceru, ka esmu Jums lielos vilcienos izteicis savas domas, kas Jums ļauj ieskatīties tuvāk visās problēmās. Gaidīšu Jūsu turpmākos norādījumus un allaz esmu, cik man tas iespējams, Jums gatavs palīdzēt šī ievērojama kultūras darbā veikšanā.

Patiesā vienā
Jūsu